

Møtedato: 27.10.2021

Saksbeh/tlf:

Sted, dato

Arkivnr: 2021/13

Foretaksledelsen og stabspersonell

Mo i Rana/20.10.2021

Styresak 83 - 2021 Budsjettpremisser 2022

Det vises til vedlagte styresak Budsjettpremisser 2022 for Helgelandssykehuset HF.

Styret i Helgelandssykehuset HF inviteres til å fatte følgende vedtak:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF tar saken om budsjettpremisser 2022 til orientering.
2. Styret i Helgelandssykehuset HF ber om at det i den endelige budsjettsaken legges frem en risikovektet tiltaksplan i henhold til omstillingsutfordringene.

Mo i Rana, 20. oktober 2021

Hulda Gunnlaugsdottir
Adm. Direktør

Vedlegg:

1. Budsjettbrev 2 – budsjett 2022-2025
2. Helse Nords styresak 74-2021 – Økonomisk langtidsplan 2022-2025 – inkl. rullering investeringsplan 2022-2029
3. Helse Nords styresak 74-2021 – Økonomisk langtidsplan 2022-2025 – inkl. rullering Investeringsplan 2022-2029, endelig vedtak

Helgelandssykehuset HF

Budsjettpremisser 2022

Innhold

Styresak 83 - 2021 Budsjettpremisser 2022	1
1 Innledning.....	4
2. Budsjettpremisser 2022 Helgelandssykehuset	6
2.0 Foreløpig basisramme 2022 – hovedlinjer fra RHF.....	6
2.1 Foreløpig basisramme 2022.....	6
2.2 Resultatkrav 2021-2028	7
2.3 Investeringsramme	8
2.4 Omstillingsutfordringer	8
2.5 Tiltak 2022.....	10
2.6 Oppsummert premisser 2022	10
3 Budsjettprosessen og føringer	11
3.1 Aktivitet 2022	12
3.2 Bemanningsplanlegging	13
4 Foreløpig rammefordeling 2022	15
4.1 Investeringer	15
5 Bærekraftsanalyse.....	16
5.1 Bærekraftsanalyse 2022 -2028	16
5.2 Bærekraftsanalyse.....	17

1 Innledning

Formålet med denne saken er å redegjøre for de foreløpige budsjettpremisser for Helgelandssykehuset HF for driftsåret 2022 og vise en oppdatert bærekraftsanalyse. I den endelige budsjettsaken i desember vil man fremlegge endelige rammer, belyse utfordringer, strategier og prioritering av tilgjengelige ressurser som foretaket har.

Helgelandssykehuset har i 2021 prioriterte innsatsområder som også vil ivareta Helse Nord's styringsmål samt styringsmål og hovedmål gitt av helseministeren. Arbeidet med kvalitet og pasientsikkerhet vil forøvrig være i tråd med forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Alt dette vil videreføres inn i budsjett 2022, med eventuelle endringer som følge av oppdragsdokumentet for 2022. Faglige prioriteringer vil være i tråd med regionale fagplaner og regional utviklingsplan, samt Helgelandssykehusets faglige strategiske utviklingsplan som ble ferdigstilt i juni 2021. Sykehusforbruket skal ikke være høyere enn andre helseforetak i regionen. Gjennom styrking i pasienttilbudene, og videre styrking av spesialistressurser vil Helgelandssykehuset ha mål om å gi et tilbud til flere pasienter i eget foretak. Samhandling med primærhelsetjenesten samt innovasjon og forskning skal styrkes og det må fortsatt brukes store ressurser innen klinisk IKT.

Helgelandssykehuset har mange utfordringer i planperioden med videreutvikling av kvalitet og pasientsikkerhet og effektiv drift i 0-alternativet, parallelt med arbeidet med idé- og konseptfasen i utviklingsprosjektet Nytt Helgelandssykehuset.

Helgelandssykehuset har innført gjennomgående klinisk ledelse med virkning fra 23.08.2021, for å sikre felles faglige vurderinger, felles prosedyrer og bedre samarbeidet mellom fagmiljøene, samt å redusere sårbarhet på fagområder med få ressurser. Klinikkleidelse vil også gi bedre mulighet til å gjennomføre identifiserte tiltak og sikre bedre økonomisk resultat.

Bærekraftsanalysen skal gi en pekepinn på den økonomiske utvikling i foretaket og gi et bilde av resultatutviklingen, investeringsplanen, likviditet og kapitalbehov. Bærekraftsanalysen er basert på estimer og vil av den grunn inneholde flere usikkerhetsmomenter.

Bærekraftsanalysen for 2022 viser at Helgelandssykehuset vil få en ytterligere reduksjon i åpnings- balanseavskrivninger som påvirker bærekraftsanalysen positivt. Det har vært vedtatt tidligere at det økte handlingsrommet som dette innebærer, ikke skal brukes til å øke kostnadene men at man skulle vurdere å øke resultatkravet eller nedskrive bygningsmasse.

I dialog med Helse Nord har man blitt enige om at reduksjonen i åpningsbalanse avskrivningene kan sees i sammenheng med kostnadene foretaket har knyttet til Nye Helgelandssykehuset. Total reduksjon i åpningsbalanseavskrivningene er på 31,0 mill. kr i

2022, og kostnadene til Nye Helgelandssykehuset er estimert til 26,0 mill. kr. Nettoeffekten er på 5,0 mill. kr som resultatkravet blir økt med.

Omstillingsutfordringen er beregnet til 52,0 mill. kr for 2022.

Det er på nåværende tidspunkt ikke utarbeidet tiltak for å lukke omstillingsutfordringen for 2022, men tiltaksarbeidet pågår for fullt frem til ferdigstillingen av budsjettet.

Fra 2023 må det på nytt være dialog med Helse Nord knyttet til åpningsbalanseavskrivningene og engangskostnader. I denne saken er resultatkravet lagt inn med 25,0 mill. kr. i hele planperioden fram til 2028.

DMS Sør-Helgeland er en del av Nye Helgelandssykehuset og vil stå ferdig nå i november. Drift og innfasing av aktivitet vil skje første kvartal 2022. Prehospital bilambulansse vil være første aktør inn i DMS-bygget og vil være operative fra DMS-et ultimo november. Innfasing av poliklinisk aktivitet vil skje stegvis det første året etter en egen plan. Til å begynne med vil tilbudene som tidligere har eksistert i Brønnøy igangsettes fra januar. Videre vil radiologi med røntgen og ultralyd blir innfaset, så kommer tilbud knyttet til kjemoterapi og infusjon og tilslutt vil CT innføres i løpet av høsten 2022.

2. Budsjettpremisser 2022 Helgelandssykehuset

2.0 Foreløpig basisramme 2022 – hovedlinjer fra RHF

Styret i Helse Nord behandlet i møte 22. juni i år styresak 74-2021 "Økonomisk langtidsplan 2022-2025 – inkl. rullering av investeringsplan 2022-2029». I denne saken redegjøres det for premisser og krav til budsjettprosessen for budsjett 2022. Styret i Helse Nord har en oppdatert sak om budsjettpremisser til sitt styre i oktober, og eventuelle endringer i premissene innarbeides i vår budsjettsak.

For å innfri de nasjonale styringsmålene fra Helse- og omsorgsdepartementet, og fortsette oppfølgingen av regional utviklingsplan for 2035, innretter Helse Nord de regionale styringsmålene i samsvar med de nasjonale:

1. Redusere unødvendig venting og variasjon i kapasitetsutnyttelsen
2. Prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling
3. Bedre kvalitet og pasientsikkerhet

Bærekraftig økonomi skal betraktes som en forutsetning for virksomheten på lik linje med styringsmålene. Og det forutsettes at målene innfris innenfor rammen av tildelte midler.

Nasjonal helse- og sykehusplan vektlegger viktige områder og drivere som er vesentlige for å lykkes med utvikling og forbedring av helsetjenesten:

- A. Sikre nok helsepersonell med riktig kompetanse.
- B. Forbedre systemer, strukturer og arbeidsprosesser som understøtter mål om bedre kvalitet.
- C. Forbedre samhandling.
- D. Styrke pasient, pårørende og brukere.
- E. Styrke og utvikle en ledelseskultur som lykkes med åpenhet og forbedring.
- F. Mer tjenesteutviklende forskning og innovasjon av høy kvalitet og nytte.

2.1 Foreløpig basisramme 2022

Helgelandssykehuset har gjennom RHF sin styresak 74-2021 "Økonomisk langtidsplan 2022-2025, inkl. rullering av investeringsplan 2022-2029" (og Budsjettbrev 2 Budsjett 2022-2025) fått en vedtatt basisramme for 2022 på 1.499 mill. kr. Den totale basisrammen for 2021 var på 1.495 mill. kr. Netto endring blir da positiv med 4,0 mill. kr. Foretaket får en netto økning av rammen som følge av oppdatering av inntektsmodellene og styrking til utdanning av spesialsykepleiere, men reduksjon i basisrammen for avslutning av engangstilskudd tilknyttet innføring kurve og prosjekt utviklingsplan samhandling.

I vår styresak 31/2021 «Innspill til plan 2022-2025, inkludert rullering av investeringsplan – Oppdatert bæreevneanalyse» i vår, ba Helgelandssykehuset om økte driftsrammer på totalt

13,5 mill. kr for 2022. I tillegg ba vi om at trekk knyttet til gevinstrealisering for prosjektet med innføring av elektronisk kurve ikke ble iverksatt før prosjektet ble ferdigstilt. Trekket knyttet til kurveprosjektet ble hensyntatt, men ingen av de andre innspillene knyttet til økte driftsrammer ble imøtekommet.

Budsjetttrammene vil kunne justeres etter fremlegging av forslag til Statsbudsjett for 2022, i den oppdaterte saken fra Helse Nord om budsjettpremissar for det neste året. De foreløpige signalene er at i tillegg vil vi få en lønns- og priskompensasjon av basisramma. Øvrig ramme og Kvalitetsbasert finansiering kommer i tillegg til basisramma.

Oppdatert tabell for Basisramme vises i tabell under:

Basisramme 2022	RHF	Styrets disp	Finnmark	UNN	NLSH	Helgeland	Sum
Sum basisramme 2021 Vedtatt budsjett	1 713 644	178 442	1 720 522	5 428 828	3 385 154	1 495 305	13 921 895
Oppdatering nasjonal inntektsmodell akkumulert		-8 000					-8 000
Forventet realvekst akkumulert 0,9 % pr år		70 000					70 000
Reserver og avslutning prosjekter RHF							0
Engangstilsudd HF avsluttes, innføring kurve		22 000	-2 750	-10 900	-5 600	-2 750	0
Engangstilsudd HF avsluttes, prosjekt utviklingsplan		4 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	0
Ads disp	2 000	-2 000					0
Etablering PCI Bodø		675		14 000	-14 675		0
Oppdatering inntektsmodell somatikk			-1 715	-19 547	15 469	5 794	0
Oppdatering inntektsmodell psykisk helse			4 037	495	-9 175	4 643	0
Oppdatering inntektsmodell TSB			2 649	-8 192	9 568	-4 026	0
Sikkerhetspsykiatri, konvertering 2 plasser		-4 600			4 600		0
RegSim		-5 000		5 000			0
RescEU	5 000	-5 000					0
Nasjonal e-helse, nye nasjonale IKT-tiltak	5 000	-5 000					0
Nasjonal e-helse, e-helseidir	11 000	-11 000					0
Nasjonal e-helse, egne kostnader	2 000	-2 000					0
Styrke HF/Utdanning spesialsykepleiere		-10 000	1 250	5 000	2 500	1 250	0
Persontilpasset medisin							0
Merkostnader Alta		-2 000	2 000				0
Strategiplan samisk helsetjeneste	1 000	-1 000					0
Barn og unge med erhvervet hjerneskade		-5 000		5 000			0
Fagplan TSB fase 2							0
Parkinson net	900	-900					0
Farmasøyt PET-senter	-1 025			1 025			0
Barentssamarbeid	-500		500				0
Basisramme 2022, per juni 2021	1 739 019	213 617	1 725 493	5 419 709	3 386 841	1 499 216	13 983 895

2.2 Resultatkrav 2021-2028

Resultatkravet er satt for å bygge opp likviditet og reserver for å møte konsekvensen av investeringsplanen. Resultatkravet til Helgelandssykehuset ble foreløpig satt for 2022 som for 2021 med et krav om overskudd på 20,0 mill. kr. men som følge av reduserte åpningsbalanseavskrivninger skulle resultatkravet vurderes.

Resultatkrav i planperioden (i 1000 kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Helse Nord RHF	166 000	186 000	196 000	216 000	126 000	136 000	136 000	86 000
Finnmarkssykehuset	24 000	24 000	24 000	24 000	5 000	5 000	5 000	5 000
UNN	40 000	40 000	40 000	40 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Nordlandssykehuset	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Helgelandssykehuset	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	5 000
Sykehusapotek Nord	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Helse Nord IKT	0	0	0	0	0	0	0	0
Sum	256 000	276 000	286 000	306 000	167 000	177 000	177 000	112 000

I vår styresak 31/2021 «Innspill til plan 2022-2025, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse» - gjorde Styret følgende vedtak i punkt 6:

«6. Styret ber administrerende direktør gå i dialog med Helse Nord om resultatkravet fra og med 2022.»

I Helse Nord's styresak 110/2021 «Nye Helgelandssykehuset- bærekraft, faglig strategisk utviklingsplan og tomtevalg» ble følgende tabell lagt frem:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Vedtatt resultatkrav i økonomisk langtidsplan	20	20	20	20	20	20	20
Reduserte avskrivninger åpningsbalanse		4	17	31	40	40	40
Engangskostnader prosjekt nye Helgelandsykehuset		-6	-15	-15	-5		
Nytt resultatkrav	20	18	22	36	55	60	60

Basert på informasjon på dette tidspunktet ble resultatkravet satt til 36,0 mill. kr. for 2022. I dialog med Helse Nord vil de i sin styresak nå i oktober legge frem endring av resultatkravet til 25,0 mill kr. basert på informasjon om engangskostnader i 2022. Dialogen må fortsette også for de neste årene med bakgrunn i engangskostnader blant annet til Nye Helgelandssykehuset.

2.3 Investeringsramme

Helgelandssykehuset har følgende investeringsramme

Investeringsplan - Totale rammer inkl prisstigning til ferdigstillelse og byggeleiersrenter	Sum tidligere år	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	SUM inkl tidl. År
Helgelandssykehuset											
Utvikling av Helgelandssykehuset P50	20 000	0	0	200 000	700 000	700 000	180 000	200 000			2 000 000
Korona-investeringer styresak 104-2020	24 800										24 800
Bioteknologi - NIPT		1 200									
Til HF-styrets disposisjon (MTU, ambulanser, KLP mv.)		50 000	50 000	60 000	50 000	50 000	50 000	50 000	45 000	45 000	
SUM Helgelandssykehuset	44 800	51 200	50 000	260 000	750 000	750 000	230 000	250 000	45 000	45 000	

I vår styresak 31/2021 «Innspill til plan 2022-2025, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse» - gjorde Styret følgende vedtak i punkt 2:

«2. Styret i Helgelandssykehuset HF ber Helse Nord RHF øke investeringsrammen med 20,0 mill kr. i henhold til saksfremlegg.»

Helse Nord har bekreftet at dette vil bli etterkommet i deres oktober sak om budsjett 2022.

Tilgjengelig ramme for 2022 vil dermed bli 70,0 mill. kr.

I Helse Nord sin økonomiske langtidsplan for 2021-2029 er det tatt høyde for en total ramme på 2,5 mrd.kr (p85) til Nytt Helgelandssykehuset. Tallet forutsetter lånetilsagn fra HOD og vil vurderes på nytt etter konseptfasen.

2.4 Omstillingsutfordringer

Omstillingsutfordringene for Helgelandssykehuset er estimert til å beløpe seg til 52,0 mill.kr for 2022. Dette er en økning fra innspill's saken i vår (Sak31/2021) på kr. 20,0 mill. kr. Utfordringen er basert på endring i foretakets prognose for året, endring i basisrammen fra

Helse Nord, diverse kjente kostnadsøkninger og økninger som følge av egne prioriteringer. Forslaget til Helse Nord på økt resultatkrav er også innarbeidet.

OMSTILLINGSUTFORDRING (mill. kroner)	
<i>Prognose i år (avvik fra budsjett):</i>	-10,0
Endring inntekter:	
Oppdatering inntektsmodell somatikk	5,7
Oppdatering inntektsmodell psykisk helse	4,6
Oppdatering inntektsmodell TSB	-4,0
Engangstilskudd innføring kurve og prosjektplan	-3,7
Styrke utdanning spesialsykepleiere	1,3
SUM endring inntekter	3,9
Endring kostnader:	
Redusert avskrivningskostnad åpningsbalanse	-13,8
IKT kostnader (økning 2022)	9,2
Endring øvrige avskrivninger og rente	-0,1
Redusert varekostnader (gevinstreallisering innkjøp)	-4,0
Økte kostnader Psykisk helse og rus	2,0
Økte leiekostnader Psyk/amb.	7,8
Egne prioriteringer:	
DMS Br.Sund (økning, tot 16 mill.kr for DMS)	9,2
E-Helse/IKT og innovasjonsmidler	0,5
Plikt avlevering arkiv	3,0
Nye Helgelandssykehuset	7,0
Økning smittervernsykepleiere	0,9
Spesialistutdanning	1,0
Pasientsentrerte helseteam	1,4
Dialyse	1,6
Beredskap	0,8
Krav i OD. Abiok/Rekruttering	10,5
Informasjonssikkerhet	2,0
Forskning	2,0
Forslag om økt resultatkrav HN	5,0
Sum brutto omstillingsutfordring	52,0

Endringene fra styresaken i vår (Styresak 31/2021) er i denne oppdaterte tabellen skrevet inn i blått og omstillingsutfordringene er økt med 20,0 mill.kr.

Endringene som er innarbeidet i og som gir økt omstillingsutfordring er:

- Basert på det økonomiske resultatet pr. september justeres prognosen til + 10 mill. kroner. Dette gir et avvik fra resultatkravet med 10,0 mill. kr.

- IKT-kostnadene øker med 9,2 mill. kr. fra 2021 til 2022, og er lagt på samme nivå i hele planperioden.
- Leiekostnader til psykisk helse og ambulanser forventes økt med 7,8 mill.kr da foretaket må leie nye arealer. Det vises til egen styresak om bygg og kommende investeringer.
- Foretaket hadde i juni tilsyn fra arkivverket. Som ventet etter dette tilsynet har foretaket fått varsel om mulige pålegg. Påleggene vil være krevende, selv om mange av påleggene er en del av vår plan for lukking av avvik som ble behandlet av ledermøtet i begynnelsen av året. Tilsynsrapporten medfører behov for å øke tempo og fokus på dette området og dette krever særskilte midler. Det er lagt inn foreløpig beløp knyttet til dette på 3,0 mill. kr.
- Foreløpig budsjett fra Sykehusbygg for kostnadene for Nytt Helgelandssykehus er estimert til 27,0 mill. kr. inkl. mva. Dette er en økning på 7,0 mill. kr. fra i 2021.
- Kostnader til utdanning av spesialsykepleiere og ABIOK er økt med 1,0 mill.kr etter gjennomgang av kompetanseplanen.

2.5 Tiltak 2022

Pr. dags dato har ikke foretaket en ferdig oppdatert tiltaksplan for å løse omstillingsutfordringen. Foretaket hadde i september en 2 dagers ledersamling. På dag 2 var det økonomi som var tema, og inneholdt også en idèdugnad på forslag til tiltak som kunne gi økonomiske besparelser. Dette er sammenstilt og sendt ut til hele ledergruppen, og vil være en del av tiltaksarbeidet for 2022. Forbedringsarbeidet i tilknytning til benchmarking vil også være et tiltak som videreføres til neste år, men tiltaksbeløpet er ikke ferdig beregnet.

Budsjettet for 2021 inneholdt flere andre tiltak som skulle gi en økonomisk effekt innværende år. Tiltaksgjennomføringen har også i år vært påvirket av pandemien. Arbeidet med disse tiltakene er startet opp igjen og vil intensiveres for 2021 i den nye klinikkstrukturen.

2.6 Oppsummert premisser 2022

- ✓ Foreløpig basisramme for Helgelandssykehuset HF er satt til 1,499 mrd. Kr. I tillegg kommer øvrig ramme og kvalitetsbasert finansiering.
- ✓ Resultatkravet er satt til et overskudd på 25,0 mill. kr.
- ✓ Investeringsrammen er på 70,0 mill. kr.
- ✓ Foreløpig omstillingsutfordring er beregnet til 52,0 mill. kr.

3 Budsjettprosessen og føringer

Budsjettprosessen for 2022 startet for fullt med at foretaket skal gi innspill til Helse Nords plansak for årene 2022-2025. Vi synliggjorde i styresak 31/2021 «Innspill til plan 2022-2025, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse» den 26.04.2021 en omstillingsutfordring på 32,0 mill. kr.

Budsjettprosessen blir litt annerledes i år på grunn av overgangen til Klinisk gjennomgående organisering fra og med 23.08.21, og har påvirket arbeidet med budsjettet for de tidligere somatiske enhetene. De konstituerte klinikksjefene er ansvarlig for å ferdigstille den enkelte klinikks budsjett. Det er flere momenter som ikke er ferdig avklart i forhold til ny klinikkstruktur, men det meste av ordinære budsjettprosess aktiviteter gått som planlagt i den enkelte resultatenheter, med tiltaksarbeid som en del av de interne budsjettprosessene.

I hele september og oktober skal det jobbes videre med budsjett og tiltaksplaner i resultatenheter og budsjettarbeidet skal være helt ferdig og klart til behandling i HF-ledergruppen i begynnelsen av november. Etter denne datoen begynner arbeidet med sammenstilling av styresak om endelig budsjett til behandling av styret i desember, og praktisk arbeid i økonomi systemet.

Status på økonomi- og tiltaksplan er tema på hver måned på ledermøtene i HF-ledergruppa, og også på de klinikkvise ledermøtene. Det er hver måned gjennomført oppfølgingsmøter med ledergruppene på alle enheter/klinikker med gjennomgang av status på kvalitet, aktivitet, økonomi og tiltaksplan.

Medvirkning

Det er viktig at de ansatte er en naturlig del av budsjettprosessen på sin arbeidsplass gjennom informasjon fra sine ledere og involvering i budsjettarbeidet på sine respektive avdelinger. Alle ledere, avdelingssjefer og avdelingsledere, har en plikt å informere og involvere de ansatte om de konsekvenser budsjettprosessen måtte ha for aktiviteten og den arbeidsplassen dette måtte omfatte. Tillitsvalgte og verneombud skal også involveres.

Det skal fra hver klinikk lages drøftingsprotokoll/referat som viser involvering av de tillitsvalgte.

Budsjettprosessen vil være tema i møter med de foretakstillitsvalgte, og informasjon og eventuelle spesielle problemstillinger vil bli tatt opp på møter utover høsten. Budsjett vil også bli behandlet i AMU/AMR og brukerutvalget.

Det legges opp til drøfting av budsjettsaken med de foretakstillitsvalgte i slutten av november.

3.1 Aktivitet 2022

Aktiviteten i Helgelandssykehuset i 2022 skal på generelt grunnlag tilpasses krav i oppdragsdokumentene, og virksomheten skal innrettes mot å redusere unødvendig venting og fjerne fristbrudd, prioritere psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling, samt bedre kvalitet og pasientsikkerhet i tråd med styringsmålene fra Helse- og omsorgsdepartementet. Prioriteringer av ytterligere fagområder og tjenestetilbud skal være i tråd med nasjonale og regionale føringer, i tillegg til at fagområder med etterslep i aktivitet blant annet som følge av covid-19-situasjonen skal prioriteres. Det er fortsatt et mål å vri aktiviteten fra inneliggende behandling til dagbehandling, som et bidrag til omstillingene som kreves når bærekraften i den somatiske spesialisthelsetjenesten utfordres som følge av fremtidig befolkningsøkning og kommende års vekst i antall eldre. Det er i tillegg et mål om å omstille 15 % av den polikliniske behandlingen om til digitale konsultasjoner, som kan bedre kvalitet for pasient blant annet ved å redusere unødvendig reisebelastning.

Somatikk

Innbyggerne på Helgeland har på landsbasis et høyt sykehusforbruk innen polikliniske konsultasjoner, og forbruket innen døgnopphold er også høyt. Sykehusforbruket varierer mellom opptaksområdene på Helgeland, men med hensyn til dette forbruket legges det føringer for foretakets aktivitet også inn i neste år. Føringer for aktiviteten innen heldøgn og polikliniske konsultasjoner er dermed å ikke øke utover plantallene for 2021. Som fjorårets føringer skal en eventuell aktivitetsøkning innen utvalgte områder spesifiseres med hensyn til diagnoser eller pasientgrupper, etterslep i pasientbehandling, samt at økonomiske konsekvenser tilknyttet en slik økning skal utredes. Aktiviteten innen polikliniske dagopphold bør i 2022 være minst like høy som planlagt aktivitet inneværende år, i henhold til målet om å vri aktivitet fra døgn- til dagopphold. Hjemhenting av gjestepasienter som Helgelandssykehuset har et tilbud til skal være et fokusområde også i 2021, og foretaket skal arbeide med å skape kapasitet til dette blant annet ved å gjennomgå eksisterende kontrollpraksis i foretaket.

Psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling

«Den gylne regel¹» legger føringer for aktiviteten innen psykisk helsevern og TSB. I år har aktiviteten vært lavere enn planlagt både for psykisk helsevern for voksne og TSB. Innen TSB skyldes dette blant annet forsinket oppstart av felles TSB poliklinikk som skal øke kapasiteten og bidra til økte henvisninger innen dette fagområdet. Føringer for aktivitet i 2022 er aktivitet på samme nivå som årets plantall, men i likhet med somatikk varierer områdene på Helgeland i forbruk av tjenestene innen psykisk helsevern for voksne, som bør tas i betraktning. For inneliggende aktivitet har etablering av vaktberedskap skapt mulighet til

¹ Den gylne regel er at det skal være høyere vekst i aktivitet og kostnader innen psykisk helsevern og TSB enn for somatikk.

bedre utnyttelse av ressursene og mer elektiv virksomhet, slik at plantallene bør opprettholde en økning. Innen PHBU har aktiviteten i 2021 vært høyt over planlagt, og befolkningen på Helgeland har også her hatt et høyt poliklinisk sykehusforbruk. Føringene inn i neste år blir å planlegge aktivitet på likt nivå som plantall i 2021.

3.2 Bemanningsplanlegging

Bemanningsplanleggingen skal sikre at kvaliteten på pasientaktivitetene gjennomføres slik at ventetidene reduseres og fristbrudd unngås. Planleggingen må videre sikre at driften skjer innenfor gjeldende prosedyrer, lover, avtaleverk og budsjett.

Budsjettprofilen for 2021 var å øke faste stillinger for å unngå innleie og høye variable kostnader. Bemanningsoversikten viser at vi har et underforbruk i forhold til det vi har budsjettert med på faste stillinger, men da omtrent tilsvarende overforbruk på variable årsverk. I tillegg har innleiekostnadene økt. Det betyr at vi ikke har oppnådd det vi planla i forhold til årsverk og totale personellkostnader.

I Oppdragsdokumentet 2021 har foretaket fått i oppdrag å redusere lønns- og innleiekostnader med 30 % innen 2023. Herunder å utrede mulig etablering av et foretaksinternt bemanningssenter som også administrerer innleie av personell fra eksterne vikarbyrå.

HR avdelingen er i gang med innsamling av dokumentasjon og tallmateriale for å utrede muligheten for etablering av et foretaksinternt bemanningssenter. Det vurderes også å foreløpig å samle alt av vikar innleie fra firma til HR avdelingen.

I forbindelse med forbedringsarbeidet knyttet til benchmarkingsprosjektet jobber en av gruppene med bemanning. Overordnet målsetning for gruppen er å kartlegge bemanningsutviklingen mot aktivitetsutviklingen 2015-2019, der innsikten som skal opparbeides skal bidra til konkrete forbedringstiltak. Og implementere aktivitetsstyrt bemanningsmodell som pilotprosjekt på utvalgte avdelinger.

Budsjettprofilen for 2022 vil ha som utgangspunkt at de totale personellkostnadene ikke skal øke i 2022, utover lønnsvekst.

Budsjettering av årsverk

Årets budsjettprosess er basert på tidligere års praksis og lønnsmassen for mai 2021. Dette legges til grunn i lønnsarkene som redigeres og kvalitetssikres av leder for det enkelte kostnadssted.

Årsverkene budsjetteres som brutto årsverk, dvs. alle faste ansatte, vikarer, engasjement/prosjekt og ansatte som har permisjon. Det inkluderer ikke personer som har

permisjon uten lønn. I budsjettet blir det videre anslått utvidet arbeidstid leger, timelønn/merarbeid og overtid, basert på erfaringene fra foregående år.

På grunn av ulike koronatiltak og gradvis innføring av kalenderplan vil erfart forbruk av variabel lønn i 2020 være usikkert som grunnlag for budsjett 2021.

Aktivitetsplanlegging er premissgivende for budsjett så vel som forbruk av årsverk for det kommende året. Videre vil økt fokus og styring på forbruk av faste- og variable årsverk være viktig.

4 Foreløpig rammefordeling 2022

Budsjettprosessen for 2022 blir utfordrende spesielt innen somatikken med endring fra enhetsvise budsjett til klinisk organisering.

Tildelt budsjett fra Helse Nord gir netto en minimal økning i basisinntektene, og sett opp mot kostnadsøkninger og egne prioriteringer så er budsjettet for 2022 stramt.

Omstillingsutfordringen og tiltaksarbeidet vil avgjøre om det må gjøres innstramminger og eventuelt kuttes i

I utgangspunktet vil budsjettene være den samme som for 2021, men justeres for lønns- og prisvekst. For enkelte særskilte prioriteringer kan det gis økt ramme eller omfordeles midler fra andre områder. Omstillingsutfordringen og tiltaksarbeidet vil avgjøre om det må gjøres innstramminger og eventuelt kuttes i rammer. Dette vil vi måtte komme tilbake til i den endelige budsjettsaken.

Det arbeides med endelig avklaring på flere momenter knyttet til gjennomgående klinisk organisering fram til endelig budsjett. Her kan nevnes fordeling av budsjett, kostnader og inntekter på tidligere fellesområder på de somatiske enhetene, internhusleie, avskrivninger med mer.

4.1 Investeringer

I budsjettsak for 2021 ble det vedtatt en to årig investeringsplan som vist under i tabell. I Budsjettsaken i desember vil vi komme tilbake med en oppdatert investeringsplan.

Tema	Budsjett
Medisinteknisk utstyr (finprioritering etter innspill fra enheter)	10 000 000
Prehospital: biler, bærestoler, hjertekompresjon, adapter for kuvøsetransport	6 690 000
DMS Brønnøysund - MTU	15 500 000
Nye investeringsbehov bygg (se egen tabell)	47 495 000
IKT og FFU; Arena, el pasientjournal ambulanse, infoskjermer	6 600 000
Totalt investeringer 2021	86 285 000

5 Bærekraftsanalyse

Styret behandlet i april i år «Innspill til plan 2022-2025, inkludert rullering investeringsplan – Oppdatert bærekraftsanalyse». Helse Nord RHF har som krav til helseforetakene å skal ha en oppdatert bærekraftsanalyse (administrativt behandlet) for neste år innen 11. oktober. Denne bærekraftsanalysen der det som ble sendt til Helse Nord, som baserer seg på saken i april og oppdatert med kjente endringer i kostnader og inntekter.

I budsjettsaken i desember vil det bli utarbeidet ny og oppdatert bærekraftsanalyse for perioden 2022-2028 med de endringer og innspill som er kommer i budsjettprosessen 2022.

5.1 Bærekraftsanalyse 2022 -2028

Bærekraftsanalysen bygger på følgende forutsetninger:

- Årlige inntekter er basert på vedtatte rammer i HN sin langsiktige plan. Kostnader er basert på siste års budsjett korrigeret for kjente endringer som følge av vedtatte planer, og annen informasjon om eksterne forhold.
- Helse Nord's «Budsjettbrev 2 – Budsjett 2022-2025,».
- Prognose resultat for 2021 – er et resultat med et overskudd på 10,0 mill.kr, 10 mill.kr bak resultatkravet.
- I henhold til dialog med Helse Nord er forslag om økt resultatkrav lagt inn. Og med reduksjon i åpningsbalanse avskrivninger som motsvares av økte engangskostnader til Nye Helgelandssykehuset.

5.2 Bærekraftsanalyse

Basert på forutsetningene over, er det foretatt en oppdatering av bærekraftsanalysen for Helgelandssykehuset vist i tabell under. Endringen er uthevet med blå skrift.

Bærekraftsanalyse HSYK HF (mill kr)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vedtatt basisramme 2021-2028	1 495,3	1 501,6	1 502,6	1 509,9	1 509,9	1 509,9	1 509,9	1 509,9
<i>Avslutning tilskudd utviklingsplan</i>		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
<i>Engangstilskudd HF avsluttes, innføring kurve</i>		-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7
<i>Kurve, krav til effektivisering</i>		-2,4	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Kapitalkompensasjon								50,0
Øvrig ramme	39,5	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2	10,2
Kvalitetsbasert finansiering	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2
ISF og andre inntekter	726,8	726,8	726,8	726,8	726,8	726,8	726,8	726,8
Effektiviseringskrav avbyråkratisering 0,5%		-2,7	-5,4	-8,1	-10,8	-13,5	-16,2	-18,9
Sum driftsinntekter	2 271,8	2 239,0	2 237,3	2 241,9	2 239,2	2 236,5	2 233,8	2 282,1
Budsjetterte driftskostnader, ekskl avskrivninger	2 041,2	2 041,2	2 041,2	2 041,2	2 041,2	2 041,2	2 041,2	2 041,2
Kostnad HN IKT	77,1	86,3	86,3	86,3	86,3	86,3	86,3	86,3
Nytt Helgelandssykehus	19,0	26,0	5,0					
DMS Br.sund	6,8	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Fresk og elektronisk kurve, og nye ikt prosjekter	4,5	4,5	4,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
E-Helse/IKT- og innovasjonsmidler	1,5	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Plikt arkivering arkiv	3,5	6,5	3,5	2,0				
Styrkning Psykisk Helst og TSB (gylne regel)		2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0	8,0
Økning smittevernsykepleiere		0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Spesialistutdanning	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Pasientsentrerte helseteam		1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Dialyse		1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
Beredskap		0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Krav i OD. Abiok/Rekruttering	5,0	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Informasjonssikkerhet		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Forskning		2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Økte leiekostnader Psyk/amb		7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Andre prioriteringer og styrkninger			2,0	4,0	6,0	8,0	10,0	12,0
Smittevernustyr	12,5							
Beredskap Covid-19	18,8							
Sum driftskostnader ekskl. avskrivninger	2 190,9	2 213,5	2 193,0	2 188,0	2 189,0	2 192,0	2 195,0	2 190,2
Åpningsbalanse avskrivninger	23,2	9,4						
Avskrivninger MTU, bygg og andre investeringer	53,7	53,6	53,0	53,2	53,1	54,4	54,8	54,7
Nytt Helgelandssykehus								94,7
Sum avskrivninger	76,9	63,0	53,0	53,2	53,1	54,4	54,8	149,4
Budsjettert netto renter	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0
Endring renter	-2,0	-2,1	-2,0	-1,5	-0,7	0,3	1,4	1,8
Renter lån Nytt Helgelandssykehus								59,6
Netto rente	-6,0	-6,1	-6,0	-5,5	-4,7	-3,7	-2,6	58,3
Totale kostnader	2 261,8	2 270,4	2 239,9	2 235,7	2 237,4	2 242,6	2 247,3	2 398,0
Økonomisk Resultat	10,0	-31,4	-2,6	6,3	1,8	-6,1	-13,5	-114,8
Vedtatt resultatkrav	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	5,0
Forslag om økt resultatkrav HN		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Avvik fra resultatkrav, før effekter av vedtatte tiltak	-10,0	-56,4	-27,6	-18,7	-23,2	-31,1	-38,5	-119,8
Tiltaksplan								
Gevinstrealisering innkjøp		4,0	8,0	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Sum effekter tiltaksplan	0,0	4,0	8,0	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Avvik fra resultatkrav, etter effekt av tiltak	-10	-52	-20	-6	-11	-19	-26	-107

Tabellen over viser et resultat for 2021 likt prognosen pr. september med 10 mill.kr i overskudd, 10,0 mill.kr dårligere enn det som er resultatkravet. Bærekraftsanalysen viser en omstillingsutfordring for 2022 på 52,0 mill. kr. før tiltak. Dette er 20 mill.kr mer enn bærekraftsanalysen i styresaken i april viste.

Endringene i denne bærekraftsanalysen sammenlignet med den bærekraftsanalysen som ble presentert styret i budsjettsaken i april er markert i blått og er nærmere beskrevet i kapittel 2.4 om omstillingsutfordringer.

I dialog med Helse Nord har man blitt enige om at reduksjonen i åpningsbalanse avskrivningene kan sees i sammenheng med kostnadene foretaket har knyttet til Nye Helgelandssykehuset. Total reduksjon i åpningsbalanseavskrivningene er på 31,0 mill. kr i 2022, og kostnadene til Nye Helgelandssykehuset er estimert til 26,0 mill. kr. Nettoeffekten er på 5,0 mill. kr som resultatkravet blir økt med.

Fra 2023 må det på nytt være dialog med Helse Nord knyttet til åpningsbalanseavskrivningene og engangskostnader. I denne saken er resultatkravet lagt inn med 25,0 mill. kr. i hele planperioden fram til 2028.